

**UUDET PSA-MENETELMÄT JA -TUTKIMUKSET OTETAAN
KÄYTTÖÖN**

Uudet tutkimukset **S -PSA (tutkimusnumero 3642)** ja **S -PSA-SUH (tutkimusnumero ML 9094 ja APTJ 9321)** otetaan käyttöön 2.5.2001 alkaen

Tutkimus **S -PSA (tutkimusnumero 3642)** mittaa sekä vapaata PSA:ta sekä PSA-ACT:ta. Määrittäminen suoritetaan automaattisella immunoanalyyttisellä menetelmällä (AutoDELFIA, Wallac, Turku). Alin ilmoitettava PSA-pitoisuus on 0.05 µg/L. Määrittämenetelmän ensisijainen käyttötarkoitus on prostatektomoitujen potilaitten seuranta.

Tutkimus **S -PSA-SUH (tutkimusnumero ML 9094 ja APTJ 9321)** sisältää osatutkimukset S -PSA-V (vapaa PSA), S -PSA-T (totaali PSA) ja S -PSA-F/T (vapaan ja totaalisen PSA:n suhde). **Osatutkimuksia ei voi pyytää erikseen.** Määrittäminen suoritetaan automaattisella immunoanalyyttisellä menetelmällä (AutoDELFIA, Wallac, Turku). Alin ilmoitettava totaalinen PSA-pitoisuus on 0.4 µg/L ja vapaa PSA-pitoisuus 0.1 µg/L. Tutkimuksen **S -PSA-SUH** ensisijainen käyttötarkoitus on prostatasyövän diagnostiikka.

Menetelmämuutoksista johtuen laboratorio luopuu käytännöstä määrittää vapaa PSA ja PSA-V/T-suhde vain silloin kun totaalinen PSA on välillä 4-10 µg/L. Nykykäytännön mukaan tutkimusten tilaaja saa tilaamansa määritykset, eli pyytämällä tutkimus **S -PSA** saadaan totaalinen PSA-tulos. Pyyttämällä **S -PSA-SUH** saadaan totaalinen PSA- ja vapaa PSA-tulos sekä vapaan ja totaalisen suhde silloin kun totaalinen PSA on ≥ 2.5 µg/L. Jos totaalinen PSA on < 2.5 µg/L tai vapaa PSA < 0.1 µg/L saadaan V/T-suhteelle vastaukseksi ”Ei lasketa”. **S -PSA-SUH**-tutkimuksen S -PSA-T-aratutkimuksen taso vastaa **S -PSA**-tutkimuksen tasoa.

- Viitearvot** Viitearvoihin ei tule muutoksia.
- Lähetysohjeet** Lähetys huoneenlämmössä, jos näyte on perillä samana päivänä. Pitempiaikaista säilytystä varten näyte pakastetaan.
- Tekotiheys** Tutkimukset tehdään joka arkipäivä.
- Kirjallisuutta**
1. Stenman U-H, Leinonen J, Alfthan H, Rannikko S, Tuhkanen K, Alfthan O. A complex between prostate-specific antigen and α_1 -antichymotrypsin is the major form of prostate-specific antigen in serum of patients with prostatic cancer: Assay of the complex improves clinical sensitivity for cancer. *Cancer Res* 51, 222-226 (1991).
 2. Oesterling JE, Jacobsen SJ, Klee GG, Pettersson K, Piironen T, Abrahamsson P-A, Stenman U-H, Dowell B, Lövgren T, Lilja H: Free, complexed and total serum prostate specific antigen: the establishment of appropriate reference ranges for their concentrations and ratios. *J Urol* 154, 1090-1095 (1995).

Teddy Weber
ylilääkäri
HYKS-Laboratoriodiagnostiikka
Laakson sairaala
puh. (09) 310 67123

Pirjo Tanner
kemisti
HYKS-Laboratoriodiagnostiikka
Laakson sairaala
puh. (09) 310 67122

Ulf-Håkan Stenma
osastonylilääkäri
HYKS-Laboratoriodiagnostiikka
Naistenklinikka
puh. (09) 471 72947

Henrik Alfthan
kemisti
HYKS-Laboratoriodiagnostiikka
Naistenklinikka
puh. (09) 471 74901